

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. Sed Lendini recepta ac regina proclamata, religionem mutat, & cur?
Qualia eius regni fuerint initia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

quidem felix quod summo restituenda Catholicae desiderio flagrare; Ecclesiae; sed in hoc valde infelix, quod Elisabethae longe dispari feminae regnum reliquit. Initio quidem Mariae incredibilem magnitudinem omnia spondebant, utpote in familiam totius orbis potentissimam nuptum collocatae: quae tamen omnia mox instar fumi evanuerunt, magno rerum humanarum instabilitatis documento. Illud vere dicere possumus, cum Maria in Anglia eodem veluti tumulo Catholicam fuisse inclusam religionem; & Cardinalis Polimortem, haereseos vitae dedisse initium. Neque enim contra Antaeum ullus iam restabat Hercules, qui etiam deiectus, ex ipsa terra vires resumpserit.

IV. Defuncta Maria, Elisabetha Londinum ingressa, & magno, haereticorum imprimis quibus dies tum primum exoriri videbatur applausu & laetitia excepta, pro regia se gessit: quae licet sorore regnante Catholicae religionis cultum simulaverit; verita tamen, ne ex quo nata fuerat matrimonio, iam ante summi Pontificis Ecclesiaeque sententia etiam Augustanae confessionis professorum est iudicio, damnato, de natalibus etiam suis & iure regnandi aliqua otireretur dubitatio, sacris canonibus subesse recusavit, & de religionis Ecclesiasticae regiminis forma primo quoque tempore mutanda cogitavit. Inducto ergo passim Catholicis excommunicationibus sentio, & haereticis ex variis ubi exsularerant haecenus, locis permisso reditu, quadam die Episcopo coram se sacrum facturo precepit, ne hostiam populo adorandam ostenderet. Quia enim Sacramentum hoc Catholicae religionis praecipuam partem ac veluti fundamentum esse norat, in ceteris faciliora sibi omnia spondens, hoc primum abolere constituerat. Unde factum est, ut in reginam consecrate eam aut iniungere plerique omnes Episcopi recusarint, praeter unum eumque ultimum. Ne tamen forte de regno tamquam minus rite id adeptae postea moveretur controversia, Catholicorum inaugurari se permisi, & usurandum etiam Christiani Regibus de fidei Catholicae defensione ac libertatum Ecclesiasticarum conservatione more maiorum praescripserunt: oleo quoque unungi voluit, sed non sine risu & fastidio. nam sub papilionem parumper pro more ad regales induendas vestes divertens, nobilioribus feminis circumstantibus dixisse fertur; Abire, ne fetor huius olei vos offendant: quum tamen oleum illud omnibus gratius refertum, & omnibus Atabicus ungentis sit fragrantius. Habe-

bat vero in familia & comitatu suo homines nihil inter quos praecipua auctoritate apud ipsam erant Gulielmus Caecilius Eduardo VI. quondam a ceteris, & Nicolaus Baconus J. C. qui prolubitu suo omnia administrabant. Ex proceribus vero familiariter praeter ceteris utebatur Roberto Dudlæo (Northumbrii supplicio sub Maria affecti) filio; cui etiam matrimonij spem fecit & illustravit.

Nec contenta temporali regno, etiam in Ecclesiasticis rebus supremam auctoritatem ad se transferre statuit: ac communi Parlamento, ut vocant, decreto, *suprema Ecclesia regnorum suorum, etiam in causis spiritualibus, Gubernatrix esse & vocari voluit: omnibus solemnibus iuramentis adhaerere adactus. Forma Sacramenti haec est: Ego N. prorsus testificor & declaro in conscientia mea, Reginam esse solam supremam Gubernatricem, & istius regni Angliae, & aliorum omnium sua Majestatis dominiorum & regionum, non minus in omnibus spiritualibus atque Ecclesiasticis rebus vel causis, quam temporalibus: & quod nemo externus Princeps, persona, Prelatus, status vel potentatus, aut factus aut iure, habet aliquam iurisdictionem, potestatem, superioritatem, praeminentiam vel auctoritatem Ecclesiasticam aut spiritualem in hoc regno. Ideoque plane renuncio & repudio omnes exterorum iurisdictiones, potestates, superioritates atque auctoritates.*

Quum vero iuramentum hoc a Catholicis damnari, nec Calvinistis etiam placere animadverteret, ut qui dicerent, eo reginae longe ampliorem auctoritatem quam Henricus aut Eduardus sibi vindicarent, tribui, eius expositionem seu correctionem quandam publicari iussit, nimirum se non aliud hic velle aut vindicare, quam quod prius patrifratrique ab Ordinibus regni tributum esset. Sed ut quibus in rebus haec spiritualis seu Ecclesiastica potestas maxime consistat, intelligatur, breviter leges & decreta Parlamento eam in rem facta commemorabimus.

In primis illa habet lex, *Omnia privilegia, praeminentia, prerogativa, superioritates spirituales, quae ab illa potestate, vel humano, vel ecclesiastico iure, haberi aut exerceri possunt, quoad visitationem, correctionem: seu reformationem cleri totius seu quarumcunque personarum ecclesiasticarum: ad cognitionem etiam ac punitionem omnium errorum, ac haesum, schismatum, abusuum, &c. Volumus in posterum quod Regio sceptro in perpetuum sint annexa.*

Decernimusque Reginam suosque heredes ac in regali dignitate successores, habere habiturosque esse deinceps, omnimodam potestatem nominandi & substituendi quoscunque voluerint, qui eorundem vicarij ac autoritate, eandem iurisdictionem ecclesiasticam exerceant pro beneplacito suo, personas visitent, hereses, schismata, errores & abusus castigent, aliudve quidvis iuris vel potestatis exerceant, quod ab ullo unquam ecclesiastico magistratu exerceri potuit, aut oportuit.

Decernitur itam, ne clerici ad synodum ullam, aliorum quam regis literis & mandatis conueniat, neve ullam canonem, legem, constitutionem synodalem seu prouincialem, vel faciat vel exequatur, sine expresso maiestatis sue consensu & licentia huiusmodi canonum faciendi, promulgandi vel exequendi sub pena carceris & multa pro Regina arbitrio imponenda.

Decernitur ne quis exeat regnum ditionesque sue maiestatis, ad ullam visitationem, concilium, conuentum aut congregationem, uia religionis causa uspiam fiat, sed ut talia omnia, regia autoritate intra regnum fiant.

Item, ne Episcopi, vel ullius nominatione, vel electione, vel ulla autoritate alia quam regia creentur, neve iurisdictionem potestatemque Episcopalem teneant aut exerceant, nisi ad beneplacitum Regine; nec aliter nisi per ipsam, & à regali maiestate derivatam autoritate.

VI. Et hæc quidem spiritus huius & Noui Pontificatus leges sunt & Constitutiones. Quo vero proceres tanto magis sibi ac facilius deuincunt, Ecclesiasticas possessiones à Matia Clero restitutas, rursus involauit, illis in partem prædæ vocatis: Commissarios etiam qui rerum Ecclesiasticarum curam haberent constituit, & in eis expediendis certo sigillo uti iussit: tum omnia contra hæreticos promulgata decreta aboleuit, nec quemquam pro hæretico haberi voluit, nec aliquam opinionem pro hæresi damnari, nisi omnium Ordinum consensu. Atque ita exules hæretici sub Maria Regina depulsi in Angliam annuatim à Gallia Germanaque &c. locis remeantur: quorum opera prima sui Primatus assumpti fundamenta iecit, nam Episcopatus aliqua ratione vacantibus Hæreticos ex exilijs reduces imposuit. *Saruburienfis* quidem Episcopatus, per mortem tam Petri Perouui Cardinalis, quam Cardinalis Poli, vacantem Iohannem Ieruellum, qui deinde Apologiam Ecclesiæ Anglicanæ pro Elisabetha scripsit. *Hero-*

ferdiens autem contra nominatum à Maria Regina Thomam Raynoldum Exorientem Decanum imposuit Iohannem Soletum, Roffensis Edmundus Guelt. *Glocestria* defuncto recens seu naturæ fato seu malis artibus hæreticorum (quorum non paucos exuri curauerat) Iacobo Bioco Catholico An. 1539. Initio Februarij impositus est Richardus Cheynæus Lutheranus, ut Germanos protestantes sibi demereretur. *Bristolis* vacanti Richardum Cheyney, Menepensis An. 1550. 21. Ian. Thomas Yong. *Isaphensis* Richardum Dauyes 21. Ian. 1550. & *Dunelmensis* Iacobus Pilkinton, denique Iohannes Parchutst, qui *Norwico* præpositus est. Omnes fere ex exilio reuerfos, tamquam Fidei confellores, reuera subuersores. (d)

Quum vero ne sic quidem satis omnia quæ vellet stabiluisse sibi videretur, Ordinum consensum, sine quo nihil, & cum quo omnia poterat, procurandum sibi putauit. De Parlamenti Angliæ forma supra diximus. Postquam ergo reginæ operam adhibuisset, ut ex singulis prouincijs & ciuitatibus in alteram Curiam, quæ Inferior domus dicitur, ij cooptarentur quos ipsa suis maxime rebus commodos existimabat; facile obtinuit, ut quidquid proposuisset, ab hac comprobaretur. In prima autem Curia seu Domo superiore plerique illam deprimam Ecclesiastico propositione detestabantur, Episcopi in primis, quin non ita multo ante regni reconciliandi causa legationem obtulerant. Solus Cardinalis aliquis Polus desiderabat, qui reliquorum sententijs sua auctoritate pondus adderet. At regina ad astum conuersa, quum Atundelio Comiti nuptiarum spem fecisset, ita tamen ut de generis dispensatione (erant enim cognatione iuncti) à Pontifice impetranda spem nullam esse diceret; facile eum ad suas partes adiuuauit. Et profecto nihil est quod homines facilius decipiat, aut in nassam ille det, quam summa dignitatis spes. Quotusquisque Princeps est, qui ut regnum assequatur, non omnia posthabeat? *Violentissimam res est ambitio: numquam ea qua retro sunt, sed qua oculis tantum obuersantur, aspiciens.* Cuiusmodi aculeum prius vix sentias, quam tumore prodatur. Sic Atundelij Comitris animus promissis & blanditijs reginæ delentus, venenum sub eis latens initio non animaduertit, at vim eius tandem magno cum suo malo sensit. Inscatus ergo fallaci spei hamo, causam reginæ strenue agebat. Et.

d. Godvvinus in præsulibus Angliæ.